

ROMEO

WILLIAM
SHAKESPEARE

HAMLET
PRINC DÁNSKÝ

HAMLET
PRINCE OF DENMARK

NAKLADATELSTVÍ ROMEO

Hamlet má nesporně ve světové dramatičce výsadní postavení. Více než čtyři sta let vzrušuje, děsí a dojíká tento tragický příběh dánského prince široké vrstvy diváků a provokuje největší myslitele k úvahám o podstatě lidské existence. Interpretací Hamleta je nečítaně, a přesto tato hra zůstává i nadále tajemná a nevyzpytatelná jako život sám. Hamlet je Hamletem, i když se mění jak s dobou, tak s každou novou inscenací, s každým novým hereckým ztvárněním. Vedou se spory o to, zda je Hamlet váhavec, slaboch, či muž činu, zda je filozof, moralista, či egoista a blázen. Nikdy nezjistíme, jak pojímal svou postavu první představitel Hamleta Richard Burbage na oprostěném alžbětinském jevišti s čistě pánským hereckým souborem, nevíme ani, co mu o roli prozradil autor sám. Dočteme se ale, že v 17. století herec Thomas Betterton, hrající Hamleta od svých čtyřadvaceti do sedmdesáti let, byl především aktivním mstitelem; heroického Hamleta vytvořil i slavný herec, dramatik a divadelník klasicismu David Garrick. Naopak v 19. století převládlo chápání postavy jako rozervaného fantasy, neschopného činu. John Gielgud v třicátých letech 20. století akcentoval vznešenost a aristokratičnost v efektním iluzionistickém hávu, ale už v šedesátých letech, když hru sám režíroval, herce svlékl z kostýmů do civilu a Richarda Burtona nechal hrát Hamleta jako divadelní zkoušku na **Hamleta**. Režisér Peter Hall v roce 1965 udělal z Hamleta studentského rebela. Filmový Hamlet Laurence Oliviera trpí oidipovským komplexem a nemůže zabít vraha svého otce, protože ten dělá právě to, co by chtěl dělat on sám – spí s jeho matkou.

Nemění se jen pojetí titulní postavy, ale i žánr. **Hamlet** se hrál a hraje jako historická kronika, rodinné, psychologické, filozofické drama, básnická či politická hra, thriller, duchařský příběh. A vedle převládajícího názoru, že jde o vrcholný skvost světového písemnictví, někteří kritici umělecké kvality hry zpochybňují: význačný anglický básník a kritik T. S. Eliot ji v eseji z roku 1919 dokonce nazval „uměleckou prohrou“.

K tajemnosti hry přispívají velkou měrou i nejasnosti kolem samotného textu – ani jedna ze tří dochovaných verzí není zcela věrohodná a čitelná a různá kritická vydání hry přinášejí jejich nejrozdílnější kombinace. Nejasné jsou též zdroje, ze kterých autor při psaní čerpal.

Hamlet je adaptací starší látky, ale přímý pramen se nedochoval. Zdá se totiž, že existovala stejnojmenná hra připisovaná Thomasu Kydovi (1558–1594), autoru *Španělské tragédie*. Tento tzv. *Ur-Hamlet* byl zřejmě napsán jako efektní krvavá senekovská tragédie pomsty. Příběh, o kterém pojednává, je ale mnohem starší. Vyskytuje se v severských ságách a ve 12. století ho latinsky sepsal básník a kronikář Saxo Grammaticus v *Historiae Danicae*. Je to kruté líčení počínající soubojem dvou králů (jutského a norského): hrdinný král je zabit svým bratrem, ten si vezme jeho ženu Gerutu. Amllet, synovec uzurpátora trůnu, předstírá bláznovství, aby mohl otce pomstít. V legendě se objevuje krásná žena použitá jako volavka i věrný přítel z mládí. Králův špeh poslouchá tajně rozhovor Amlleta s matkou a princ ho zabije – jeho rozsekané tělo hodí do stoky, kde ho sežerou prasata. Amllet vyčte matce její milenecký vztah a prozradí jí, že šílenství jen předstírá. Je poslán na smrt do Anglie, ale zařídí, aby místo něho byli popraveni dva zrádní průvodci. Vrací se domů, zabije strýce a nastoupí na trůn. Spíše než latinský text znal ale zřejmě Shakespeare francouzský překlad legendy od Françoise de Belleforest, který vyšel v pátém svazku populárních *Histoires Tragiques* (1570). Překladatel barbarský příběh dosti věrně převádí, ale cítí potřebu ho v moralizujících komentářích či citacích z Písma uvést do souladu s ideologií své doby. Pro mstu hledá odůvodnění, ale dívá se na hrdinu i z kritického odstupu. Tím příběh značně problematizuje. Belleforestovo zpracování se promítlo do konečné podoby **Hamleta** ojedinělými výpůjčkami z francouzštiny, ale především úvahovými monology a zpochybněním rolí žen: milující matka i milovaná družka se vědomě či nevědomě účastní zrady na princovi a připraví mu tak velké duševní utrpení. Kydův *Ur-Hamlet* pak zřejmě hru obohatil o postavu Ducha, motiv hry ve hře, hrdinovy myšlenky na sebevraždu, šílenství mladé dívky a konečný šermířský souboj.

Přestože většinu podstatných dějových prvků přebral autor z již existujících pramenů, až jeho zpracování jim dalo vnitřní logiku, propojilo je do tvaru, jehož nedořečenost doplňují ve smysluplný celek životní zkušenosti každého z nás. Zajímavé přitom je, že ani zdánlivě nelogičnosti a protiklady obsažené v textu tuto jednotu nenarušují, ba naopak nabízejí alternativy hlubších výkladů v intencích základního tématu hry, jímž je záhadnost lidské existence.

Divadlo, jak říká Hamlet hercům, nastavuje světu „zrcadlo“. Princip zrcadlení, navzájem se osvětlujících paralel a kontrastů, najdeme u všech Shakespearových dramát. Témata i jednotlivé motivy svých her nahlíží autor z rozličných aspektů, tragicky i komicky, vznešeně i plebejsky, a tak je umocňuje a současně uvádí v harmonický soulad. V **Hamletovi** je však

předmětem zrcadlení sama lidská existence, takže skutečnost a zdání, pravda a lež, reálný svět a záhrobí tu leckde splývají, či naopak jasně a zřetelně vystupují na pozadí svých protikladů. Hamlet dostane od Ducha příkaz pomstít smrt svého otce. Vedle mnohoznačné spletitosti světa je tento úkol odzbrojující svou nezvratnou jednoznačností. Hamlet nedokáže jednat, aniž je přesvědčen o oprávněnosti svého jednání. Pravdy se ale paradoxně neumí dopátrat jinak než právě prostřednictvím zdání: hrou na blázna, předváděním skutečnosti divadelní hrou. A v konečné odhalení pravdy vyústí i ona poslední hra ve hře: sportovní šermířský souboj, který se změní v jatka.

Téma zdání a skutečnosti, které je přímou součástí zápletky, nachází svůj odraz i v samotném jazyce a básnické obraznosti hry: samotná slova „zdání“ a „hra“ se tu objevují v mnoha různých podobách a kontextech, podobně jako množství přirovnání a metafor z oblasti divadla, oblečení nebo líčidel. Stejně nápadně se zrcadlí obsah a forma u dalšího stěžejního tématu hry: častá metaforika chorob, nákazy či otravy odkazuje na téma lidské slabosti a smrtelnosti. Už od úvodní scény **Hamleta** je Dánsko světem „převráceným vzhůru nohama“, světem, jehož řád byl rozbit a utápí se ve tmě záhad a domněnek. Nákaza tu prostupuje vším – napadá i ty nejčistší city. Hamlet vstupuje do děje s idealistickým přesvědčením, že dokáže tuto nákazu zarazit, „napravit svět“, ale shodou okolností sám sebe potřísní vinou a postupně se učí vidět svět takový, jaký je. V tomto smyslu je **Hamlet** i hrou o ztrátě nevinnosti.

Hamlet je hrou otázek. Najdeme jich v textu téměř pět set. A velkou otázkou zůstává dodnes i hra sama. Je tajemná jako Mona Lisa, k níž ji kritici přirovnávají. A přitom patří už neodmyslitelně do kulturního povědomí diváků a čtenářů čtyř století jako živá a aktuální výzva. Jak už na počátku 19. století řekl známý anglický kritik a esejista William Hazlitt: „Hamlet je pouze jméno. Jeho myšlenky a promluvy jsou výtvozem dávno mrtvého básníka. Ale jsou snad o to méně skutečné? Jsou stejně tak reálné jako naše vlastní. Jejich reálnost vzniká v mysli každého z nás. My všichni jsme Hamlet.“

JIŘÍ JOSEK

H A M L E T

PRINCE OF DENMARK

H A M L E T

PRINC DÁNSKÝ

DRAMATIS PERSONAE

HAMLET, Prince of Denmark
CLAUDIUS, King of Denmark, Hamlet's uncle
THE GHOST of the late king, Hamlet's father
GERTRUDE, the Queen, Hamlet's mother
POLONIUS, councillor of State
LAERTES, Polonius's son
OPHELIA, Polonius's daughter
HORATIO, friend and confidant of Hamlet
ROSENCRANTZ } courtiers, former schoolfellows of Hamlet
GUILDENSTERN }
FORTINBRAS, Prince of Norway
VOLTEMAND } Danish councillors, ambassadors to Norway
CORNELIUS }
MARCELLUS } members of the King's Guard
BARNARDO }
FRANCISCO }
OSRIC, a foppish courtier
REYNALDO, a servant to Polonius
A Gentleman of the Court
A Priest
A Grave-digger
The Grave-digger's Companion
A Captain in Fortinbras's army
English ambassadors
Lords, ladies, soldiers, sailors, players, messengers and attendants.

Scene: Elsinore, the Court and its environs.

OSOBY

HAMLET, princ dánský
CLAUDIUS, král dánský, Hamletův strýc
DUCH MRTVÉHO KRÁLE, Hamletova otce
GERTRUDA, královna, Hamletova matka
POLONIUS, kancléř
LAERTES, Poloniův syn
OFELIE, Poloniova dcera
HORACIO, přítel a důvěrník Hamletův
ROSENCRANTZ } dvořané, bývalí Hamletovi spolužáci
GUILDENSTERN }
FORTINBRAS, princ norský
VOLTEMAND } členové královské rady, vyslanci do Norska
CORNELIUS }
MARCELUS } členové královské stráže
BARNARDO }
FRANCISCO }
OSRIC, dvorský elegán
REYNALDO, sluha Poloniův
Šlechtic
Kněz
Hrobník
Vesničán
Kapitán ve Fortinbrasově vojsku
Angličtí vyslanci
Pánové, dámy, vojáci, námořníci, herci, poslové a sloužící.

Místo děje: Hrad Elsinor a okolí.

ACT I.

SCENE 1.

ELSINORE.

A GUARD PLATFORM OF THE CASTLE.

Enter Barnardo and Francisco, two sentinels.

BARNARDO Who's there?
FRANCISCO Nay, answer me. Stand and unfold yourself.
BARNARDO Long live the King!
FRANCISCO Barnardo?
BARNARDO He. 5
FRANCISCO You come most carefully upon your hour.
BARNARDO 'Tis now struck twelve. Get thee to bed, Francisco.
FRANCISCO For this relief much thanks. 'Tis bitter cold,
And I am sick at heart.
BARNARDO Have you had quiet guard?
FRANCISCO Not a mouse stirring. 10
BARNARDO Well, good night.
If you do meet Horatio and Marcellus,
The rivals of my watch, bid them make haste.
Enter Horatio and Marcellus.
FRANCISCO I think I hear them. – Stand, ho! Who's there?
HORATIO Friends to this ground.
MARCELLUS And liegemen to the Dane. 15
FRANCISCO Give you good night.
MARCELLUS O farewell, honest soldier. Who hath relieved you?
FRANCISCO Barnardo has my place. Give you good night.
Exit.
MARCELLUS Holla, Barnardo!
BARNARDO Say – what, is Horatio there? 20
HORATIO A piece of him.

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

HRAD ELSINOR.

NA HRADBÁCH.

Vystoupí Barnardo a Francisco, dva strážní.

BARNARDO Kdo tam?
FRANCISCO Kdo jsi ty? Stůj a řekni heslo.
BARNARDO Ať žije král!
FRANCISCO Barnardo?
BARNARDO Ano. 5
FRANCISCO Jdeš přesně.
BARNARDO Odbila půlnoc. Můžeš jít spát, Francisco.
FRANCISCO Dík za vystřídání. Klepu se zimou
a srdce mám jak v kleštích.
BARNARDO Byl klid?
FRANCISCO Nepochybně. 10
BARNARDO Tak dobrou noc.
A jestli potkáš Horacia s Marcelem,
popožeň je. Hlídej dneska se mnou.
Vystoupí Horacio a Marcellus.
FRANCISCO Zdá se mi, že je slyším. – Stůj! Kdo tam?
HORACIO Přítelé Dánska.
MARCELUS A dánského krále. 15
FRANCISCO Bůh přej vám klidnou noc.
MARCELUS Sbohem, vojáku. Kdo tě vystřídal?
FRANCISCO No přece Barnardo. Tak dobrou noc.
Odejde.
MARCELUS Bud' zdráv, Barnardo.
BARNARDO Kdo je to s tebou? Horacio? 20
HORACIO Jen rampouch z něho.

BARNARDO Welcome, Horatio. Welcome, good Marcellus.
 HORATIO What, has this thing appeared again tonight?
 BARNARDO I have seen nothing.
 MARCELLUS Horatio says 'tis but our fantasy, 25
 And will not let belief take hold of him
 Touching this dreaded sight twice seen of us.
 Therefore I have entreated him along
 With us to watch the minutes of this night,
 That if again this apparition come 30
 He may approve our eyes and speak to it.
 HORATIO Tush, tush, 'twill not appear.
 BARNARDO Sit down a while,
 And let us once again assail your ears,
 That are so fortified against our story,
 What we two nights have seen.
 HORATIO Well, sit we down, 35
 And let us hear Barnardo speak of this.
 BARNARDO Last night of all,
 When yon same star that's westward from the pole
 Had made his course t' illumine that part of heaven
 Where now it burns, Marcellus and myself, 40
 The bell then beating one –
*Enter the Ghost in complete armour, holding a truncheon,
 with his beaver up.*
 MARCELLUS Peace, break thee off. Look where it comes again.
 BARNARDO In the same figure like the King that's dead.
 MARCELLUS Thou art a scholar, speak to it, Horatio.
 BARNARDO Looks it not like the King? Mark it, Horatio. 45
 HORATIO Most like. It harrows me with fear and wonder.
 BARNARDO It would be spoke to.
 MARCELLUS Question it, Horatio.
 HORATIO *(To the Ghost)*
 What art thou that usurp'st this time of night,
 Together with that fair and warlike form
 In which the majesty of buried Denmark 50
 Did sometimes march? By heaven, I charge thee speak.
 MARCELLUS It is offended.
 BARNARDO See, it stalks away.

BARNARDO Vítám vás, Horacio. Bud' zdrav, Marceli.
 HORACIO Tak co? Objevilo se to i dneska?
 BARNARDO Ne, nic jsem neviděl.
 MARCELUS Horacio si myslí, že ta hrůza, 25
 kterou jsme tady dvakrát zažili,
 byly jen naše bludné představy.
 Poprosil jsem ho tedy, aby dnes
 šel hlídat s námi, takže jestli se
 nám znovu ukáže to zjevení, 30
 on sám ho uvidí a osloví.
 HORACIO Ale, nic nepřijde.
 BARNARDO Posadte se
 a nebraňte se tomu ještě jednou
 si bez předsudků vyslechnout, co jsme
 zde ty dvě noci viděli.
 HORACIO Tak dobře, 35
 posadme se, a vy, Barnardo, spusťte.
 BARNARDO Včerejší noc,
 když tamta hvězda vlevo od Severky
 se na své cestě nebem dostala
 právě tam, kde teď září, já a Marcel 40
 jsme ve chvíli, kdy zvon odbíjel jednu –
*Vystoupí Duch v plné zbroji s přílbou se zvednutým hledím
 a s palčátem.*
 MARCELUS Bud' zticha! Mlč! Už je to zase tady.
 BARNARDO A zase jako nebožtík náš král.
 MARCELUS Horacio, jsi student, oslov to.
 BARNARDO Není jak král? Vidíte, Horacio? 45
 HORACIO Zrovna jak on. Žasnu a trnu hrůzou.
 BARNARDO Čeká, co řeknete.
 MARCELUS Zeptej se, co chce.
 HORACIO *(K Duchovi)*
 Kdo jsi, ty, který přivlastnil sis noc
 i statné válečnické vzezření
 toho, jenž před svou smrtí byl král Dánska? 50
 Při nebi, vyzývám tě, mluv!
 MARCELUS Je uražený.
 BARNARDO Jde pryč! Vidíte?

HORATIO	<i>(To the Ghost)</i> Stay, speak, speak, I charge thee speak. <i>Exit the Ghost.</i>	
MARCELLUS	'Tis gone, and will not answer.	
BARNARDO	How now, Horatio? You tremble and look pale. Is not this something more than fantasy? What think you on't?	55
HORATIO	Before my God, I might not this believe Without the sensible and true avouch Of mine own eyes.	
MARCELLUS	Is it not like the King?	60
HORATIO	As thou art to thyself. Such was the very armour he had on When he th' ambitious Norway combated. So frowned he once when in an angry parley He smote the sledded Polacks on the ice. 'Tis strange.	65
MARCELLUS	Thus twice before, and just at this dead hour, With martial stalk hath he gone by our watch.	
HORATIO	In what particular thought to work I know not, But in the gross and scope of my opinion This bodes some strange eruption to our state.	70
MARCELLUS	Good now, sit down, and tell me, he that knows, Why this same strict and most observant watch So nightly toils the subject of the land, And why such daily cast of brazen cannon, And foreign mart for implements of war, Why such impress of shipwrights, whose sore task Does not divide the Sunday from the week: What might be toward that this sweaty haste Doth make the night joint-labourer with the day, Who is't that can inform me?	75 80
HORATIO	That can I – At least the whisper goes so: our last king, Whose image even but now appeared to us, Was as you know by Fortinbras of Norway, Thereto pricked on by a most emulate pride, Dared to the combat; in which our valiant Hamlet – For so this side of our known world esteemed him – Did slay this Fortinbras, who by a sealed compact Well ratified by law and heraldry	85

HORACIO	<i>(K Duchovi)</i> Stůj! Odpověz! Říkám ti: mluv! <i>Odejde Duch.</i>	
MARCELUS	Je pryč. Nám už nic neřekne.	
BARNARDO	Horacio! Vždyť vy se třesete! Jste celý bledý! Zdálo se nám to, anebo ne?	55
HORACIO	Můj dobrý bože, nevěřil bych tomu, kdybych se o tom nepřesvědčil sám na vlastní oči.	
MARCELUS	Podobal se králi?	60
HORACIO	Jak vejce vejci. Přesně to brnění měl na sobě, když bojoval se zpupným norským králem. Přesně tak mračil se, když rozprášil ten drzý polský útok na saních. Opravdu podivné.	65
MARCELUS	Úplně stejně, zrovna v tuhle dobu, už dvakrát předtím přešel kolem nás.	
HORACIO	Nevím, co konkrétně to znamená, připadá mi to ale jako předzvěst, že naši zemi čeká něco zlého.	70
MARCELUS	Posaďme se. Teď kdo ví, ať mi řekne, jaký je důvod těchhle věčných hlídek, jimiž nás tady moří noc co noc, proč denně odlévají nová děla, proč z ciziny k nám dopravují zbraně, proč v docích šturmuje se tak, že týden se musí nastavovat nedělí. Kde se vzal tenhle upocený spěch, který nás nutí dít se ve dne v noci? Víte to někdo?	75 80
HORACIO	Vysvětlím ti to. Vím aspoň, co se šeptá. Mrtvý král, ten, jehož přízrak jsme tu viděli, byl, jak je známo, vyzván Fortinbrasem, tehdejším pyšným norským vladařem, k souboji, a v něm náš hrdinný Hamlet, jak se mu v Dánsku slavně říkalo, norského krále zabil. Ten, jak víte, dle smlouvy právoplatně zpečetěné,	85

	Did forfeit with his life all those his lands	90
	Which he stood seized on to the conqueror;	
	Against the which a moiety competent	
	Was gaged by our King, which had returned	
	To the inheritance of Fortinbras	
	Had he been vanquisher, as by the same cov'nant	95
	And carriage of the article designed	
	His fell to Hamlet. Now sir, young Fortinbras,	
	Of unimproved mettle hot and full,	
	Hath in the skirts of Norway here and there	
	Sharked up a list of landless resolute	100
	For food and diet to some enterprise	
	That hath a stomach in't, which is no other –	
	And it doth well appear unto our state –	
	But to recover of us by strong hand	
	And terms compulsative those foresaid lands	105
	So by his father lost. And this, I take it,	
	Is the main motive of our preparations,	
	The source of this our watch, and the chief head	
	Of this post-haste and rummage in the land.	
BARNARDO	I think it be no other but e'en so.	110
	Well may it sort that this portentous figure	
	Comes armed through our watch so like the King	
	That was and is the question of these wars.	
HORATIO	A mote it is to trouble the mind's eye.	
	In the most high and palmy state of Rome,	115
	A little ere the mightiest Julius fell,	
	The graves stood tenantless and the sheeted dead	
	Did squeak and gibber in the Roman streets;	
	As stars with trains of fire and dews of blood,	
	Disasters in the sun; and the moist star,	120
	Upon whose influence Neptune's empire stands,	
	Was sick almost to doomsday with eclipse.	
	And even the like precursor of fear'd events,	
	As harbingers preceding still the fates	
	And prologue to the omen coming on,	125
	Have heaven and earth together demonstrated	
	Unto our climatures and countrymen.	
	<i>Enter the Ghost.</i>	
	But soft, behold – lo where it comes again!	
	I'll cross it though it blast me. – Stay, illusion!	
	<i>The Ghost spreads his arms.</i>	

	s životem přišel i o část své země,	90
	kteřou naopak získal přemožitel,	
	jenž byl by býval nucen rovnocenné	
	území Dánska zase přepustit	
	Fortinbrasovi, kdyby vyhrál on.	
	Takhle dle paragrafů téže smlouvy	95
	tu zemi získal Hamlet. Jenže pozor!	
	Fortinbras mladší, draží pánové,	
	mladý a horkokrevný synátor,	
	po koutech Norska sehnal do kupy	
	sebranku všeho schopných rabijátů,	100
	co za kus žvance mají žaludek	
	na to pustit se do pochybné akce	
	a – jak se nám teď jeví – podniknou	
	vše, aby z držení nám vyrvali	
	ty země, které starý Fortinbras	105
	v souboji ztratil. To je, aspoň myslím,	
	základní důvod všech těch příprav, smysl	
	našeho bdění, pravá příčina	
	ruchu a spěchu v naší krajině.	
BARNARDO	Taky si myslím, že to takhle bude.	110
	A možná proto přichází ten přízrak	
	v podobě krále, který byl a je	
	u počátku všech těchhle rozbrojů.	
HORACIO	Pálí to v myslí jako smítko v oku.	
	V době, kdy Řím byl na vrcholu slávy,	115
	se krátce předtím, nežli Caesar padl,	
	začaly hroby otvírat a mrtví	
	v rubáších vyšli skučet do ulic,	
	létaly komety a rudla rosa,	
	na Slunci byly skvrny, bledá Luna,	120
	k níž vzpínají se vody oceánů,	
	zčernala zatměním jak v soudný den.	
	A stejné úkazy, táž znamení,	
	co zvěstují, že osud udeří	
	a svět postihne něco strašného,	125
	teď zem i nebe předvádějí nám,	
	na našem podnebí a našich lidech.	
	<i>Vystoupí Duch.</i>	
	Tiše! Vidíte? Tamhle to jde zas.	
	Ať umřu, ale zastavím to. – Stůj!	
	<i>Duch rozpřáhne paže.</i>	

	If thou hast any sound or use of voice, Speak to me!	130
	If there be any good thing to be done That may to thee do ease and grace to me, Speak to me!	
	If thou art privy to thy country's fate Which happily foreknowing may avoid, O speak!	135
	Or if thou hast uphoarded in thy life Extorted treasure in the womb of earth – For which, they say, you spirits oft walk in death – Speak of it, stay and speak!	140
	<i>The cock crows.</i>	
	Stop it, Marcellus!	
MARCELLUS	Shall I strike at it with my partisan?	
HORATIO	Do, if it will not stand.	
BARNARDO	'Tis here.	
HORATIO	'Tis here.	
	<i>Exit the Ghost.</i>	
MARCELLUS	'Tis gone. We do it wrong, being so majestic, To offer it the show of violence, For it is as the air invulnerable, And our vain blows malicious mockery.	145
BARNARDO	It was about to speak when the cock crew.	
HORATIO	And then it started like a guilty thing Upon a fearful summons. I have heard The cock, that is the trumpet to the morn, Doth with his lofty and shrill-sounding throat Awake the god of day, and at his warning, Whether in sea or fire, in earth or air, Th' extravagant and erring spirit hies To his confine; and of the truth herein This present object made probation.	150 155
MARCELLUS	It faded on the crowing of the cock. Some say that ever 'gainst that season comes Wherein our saviour's birth is celebrated The bird of dawning singeth all night long; And then, they say, no spirit can walk abroad, The nights are wholesome; then no planets strike,	160

	Pokud jsi mocen řeči nebo hlasu, ozvi se, mluv!	130
	Má-li se něco učinit, co tobě uleví a mně bude sloužit ke cti, ozvi se, mluv!	
	Je-li ti známo, co lze vykonat, aby se ochránila naše zem, ozvi se, mluv!	135
	Nebo jsi zaživa uloupil zlato a pod zemí ho ukryl, za což prý duchové musí nocí obcházet? Svěř se nám, stůj!	140
	<i>Zakokrhá kohout.</i>	
	Marceli, zadrž to!	
MARCELUS	Mám po tom seknout?	
HORACIO	Sekni! Zastav to!	
BARNARDO	Tady je!	
HORACIO	Ne, tady!	
	<i>Odejde Duch.</i>	
MARCELUS	Zmizelo to. Byla to hloupost takhle vyrukovat s násilím na královské zjevení. Je přece nezranitelný jak vzduch a naše rány jsou mu leda k smíchu.	145
BARNARDO	Chtěl něco říct, než zakokrhá kohout.	
HORACIO	V tu chvíli lekl se jak provinilec, pro kterého si přišli. Říká se, že kohout, zvěstovatel svítání, svou břesknou, jásající fanfárou probouzí božstvo dne. Když chudák duch, ať na zemi, ve vzduchu, v ohni, v moři, to varování slyší, musí hned zpátky do svého vězení. Co jsme tu viděli, je toho důkazem.	150 155
MARCELUS	Jen kohout zakokrhá, už byl pryč. Někteří tvrdí, že když přijde čas, kdy slavíme zrození Spasitele, to ranní ptáče křičí celou noc, takže si žádný duch netroufne vyjít, noci jsou klidné, hvězdy nepadají,	160

	No fairy takes, nor witch hath power to charm, So hallowed and so gracious is the time.	165
HORATIO	So have I heard, and do in part believe it. But look, the morn in russet mantle clad Walks o'er the dew of yon high eastern hill. Break we our watch up, and by my advice Let us impart what we have seen tonight Unto young Hamlet; for upon my life, This spirit, dumb to us, will speak to him. Do you consent we shall acquaint him with it, As needful in our loves, fitting our duty?	170
MARCELLUS	Let's do't, I pray; and I this morning know Where we shall find him most conveniently. <i>Exeunt.</i>	175

SCENE 2.

THE CASTLE.

Flourish. Enter Claudius, King of Denmark, Gertrude the Queen, Council, including Voltemand, Cornelius, Polonius, his son Laertes and daughter Ophelia, Prince Hamlet (dressed in black) with others.

CLAUDIUS	Though yet of Hamlet our dear brother's death The memory be green, and that it us befitted To bear our hearts in grief and our whole kingdom To be contracted in one brow of woe, Yet so far hath discretion fought with nature That we with wisest sorrow think on him Together with remembrance of ourselves. Therefore our sometime sister, now our queen, Th' imperial jointress of this warlike state, Have we as 'twere with a defeated joy, With one auspicious and one dropping eye, With mirth in funeral and with dirge in marriage, In equal scale weighing delight and dole, Taken to wife. Nor have we herein barred Your better wisdoms, which have freely gone With this affair along. For all, our thanks. Now follows that you know young Fortinbras, Holding a weak supposal of our worth, Or thinking by our late dear brother's death	5
		10
		15

	bludičky, víly, čarodějnice ztratí svou moc. Tak svatý je to čas.	165
HORACIO	Taky jsem slyšel. Něco na tom bude. Pohledte! Ráno v rudém kabátě už brouzdá rosou z východního kopce. Skončeme stráž, a jestli můžu radit, povězme o tom, co jsme viděli, mladému Hamletovi. Vsadím se, že duch, k nám němý, k němu promluví. Jak láska k princovi, tak i povinnost nám velí takhle jednat. Souhlasíte?	170
MARCELUS	Udělejme to, a já přesně vím, kde ho teď ráno jistě najdeme. <i>Odejdou.</i>	175

SCÉNA 2.

NA HRADĚ.

Faňfára. Vystoupí Claudius, král dánský, královna Gertruda, královská rada: Voltemand, Cornelius, Polonius, jeho syn Laertes a dcera Ofélie, princ Hamlet (oblečen v černém) a další.

CLAUDIUS	Přestože smrt našeho bratra Hamleta je dosud čerstvou ranou, pro kterou se sluší v srdci chovat žal a která svraštila čelo země bolestí, rozvaha navzdor přirozeným sklonům nás nutí nést náš smutek rozumně a pamětlivi být i vlastních zájmů. Proto svou dříve sestru, nyní královnu, jež spolu s námi nese břímě vlády, jsme takřkajíc s hořkou radostí, s úsměvem v jednom, slzou v druhém oku, pohřebně veselí, svatebně smutní, se stejnou mírou slasti jako strasti, pojali za ženu. Tak ostatně jste nám vy sami radili a my souhlasili. Za vaši radu díky. Dále bych vám rád oznámil, že mladý princ Fortinbras, buď že nás neuznává, či myslí si, že smrtí mého bratra	5
		10
		15

	Our state to be disjoint and out of frame,	20
	Co-leagued with the dream of his advantage,	
	He hath not failed to pester us with message	
	Importing the surrender of those lands	
	Lost by his father, with all bonds of law,	
	To our most valiant brother. So much for him.	25
	Now for ourself, and for this time of meeting,	
	Thus much the business is: we have here writ	
	To Norway, uncle of young Fortinbras –	
	Who, impotent and bed-rid, scarcely hears	
	Of this his nephew's purpose – to suppress	30
	His further gait herein, in that the levies,	
	The lists, and full proportions are all made	
	Out of his subject; and we here dispatch	
	You, good Cornelius, and you, Voltemand,	
	For bearers of this greeting to old Norway,	35
	Giving to you no further personal power	
	To business with the King more than the scope	
	Of these dilated articles allow.	
	Farewell, and let your haste commend your duty.	
VOLTEMAND	In that and all things will we show our duty.	40
CLAUDIUS	We doubt it nothing, heartily farewell.	
	<i>Exeunt Voltemand and Cornelius.</i>	
	And now, Laertes, what's the news with you?	
	You told us of some suit. What is't, Laertes?	
	You cannot speak of reason to the Dane	
	And lose your voice. What wouldst thou beg, Laertes,	
	That shall not be my offer, not thy asking?	
	The head is not more native to the heart,	
	The hand more instrumental to the mouth,	
	Than is the throne of Denmark to thy father.	
	What wouldst thou have, Laertes?	
LAERTES	My dread lord,	50
	Your leave and favour to return to France,	
	From whence though willingly I came to Denmark	
	To show my duty in your coronation,	
	Yet now I must confess, that duty done,	
	My thoughts and wishes bend again towards France	55
	And bow them to your gracious leave and pardon.	
CLAUDIUS	Have you your father's leave? What says Polonius?	
POLONIUS	He hath, my lord, wrung from me my slow leave	
	By laboursome petition, and at last	

	se náš stát rozklídí a rozpadne,	20
	chtěl využít zdánlivé výhody,	
	a tak nám poslal urážlivý list.	
	V něm od nás žádá zpátky území,	
	jež jeho otec musel kdysi dát	
	po právu našemu chrabrému bratrovi.	25
	Tolik on. Co my na to? Nuže slyšte.	
	Napsali jsme hned ostrou odpověď	
	norskému králi, strýci Fortinbrase –	
	starci, jenž nemocí upoután na lože	
	snad ani neví, co synovec tropí –,	30
	ať zarazí ty rejdy. Vždyť to všechno:	
	odvody, verbování, zbraně, jde	
	jen z jeho kapsy. Vypravili jsme	
	zde Cornelia a s ním Voltemanda,	
	vyslance, kteří dopis doručí.	35
	Však pravomoci, draží pánové,	
	k jednání s králem máte pouze tolik,	
	co určují články té listiny.	
	Oddanost dosvědčíte nejlíp spěchem.	
VOLTEMAND	Budeme spěchat, Sire. Jsme vám k službám.	40
CLAUDIUS	Nepochybuji o tom. Sbohem, páni.	
	<i>Odejdou Voltemand a Cornelius.</i>	
	A teď, Laerte, ty. Tak o co jde?	
	Prý něco žádáš? Ano? Co je to?	
	Je-li to rozumné, pak dánský král	
	ti vyhoví. Co ty bys mohl chtít,	45
	abych ti to hned, bez prošení nedal?	
	Jak hlava nemůže žít bez srdce,	
	jak ústa závislá jsou na ruce,	
	tak je tvůj otec spjatý s dánským trůnem.	
	Copak chceš, Laerte?	
LAERTES	Veličenstvo,	50
	svolení k návratu do Francie,	
	odkud jsem přijel, abych s radostí	
	vám při korunovaci vzdal svůj hold.	
	Teď když jsem splnil svoji povinnost,	
	mě všechno táhne zpátky do Paříže,	55
	a proto, prosím, dovolte mi odplout.	
CLAUDIUS	Tvůj otec souhlasí? Co Polonius?	
POLONIUS	Svým neúnavným žadoněním, Sire,	
	způsobil, že jsem změkl jako vosk	

Upon his will I sealed my hard consent. 60
 I do beseech you give him leave to go.
 CLAUDIUS Take thy fair hour, Laertes. Time be thine,
 And thy best graces spend it at thy will.
 But now, my cousin Hamlet, and my son –
 HAMLET A little more than kin and less than kind. 65
 CLAUDIUS How is it that the clouds still hang on you?
 HAMLET Not so, my lord, I am too much i' th' sun.
 GERTRUDE Good Hamlet, cast thy nightly colour off,
 And let thine eye look like a friend on Denmark.
 Do not for ever with thy veiled lids 70
 Seek for thy noble father in the dust.
 Thou know'st 'tis common – all that lives must die,
 Passing through nature to eternity.
 HAMLET Ay, madam, it is common.
 GERTRUDE If it be,
 Why seems it so particular with thee? 75
 HAMLET Seems, madam? Nay, it is. I know not 'seems'.
 'Tis not alone my inky cloak, good-mother,
 Nor customary suits of solemn black,
 Nor windy suspiration of forced breath,
 No, nor the fruitful river in the eye,
 Nor the dejected haviour of the visage, 80
 Together with all forms, moods, shows of grief
 That can denote me truly. These indeed 'seem',
 For they are actions that a man might play;
 But I have that within which passeth show – 85
 These but the trappings and the suits of woe.
 CLAUDIUS 'Tis sweet and commendable in your nature, Hamlet,
 To give these mourning duties to your father;
 But you must know your father lost a father;
 That father lost, lost his; and the survivor bound 90
 In filial obligation for some term
 To do obsequious sorrow. But to persevere
 In obstinate condolment is a course
 Of impious stubbornness, 'tis unmanly grief,
 It shows a will most incorrect to heaven, 95
 A heart unfortified, a mind impatient,
 An understanding simple and unschooled;
 For what we know must be, and is as common
 As any the most vulgar thing to sense,

a zpečetil, byť nerad, jeho přání 60
 souhlasem. Prosím, dovolte mu odjet.
 CLAUDIUS No tak jed', chlapče, uživej si mládí
 a jeho darů, dokavad je máš.
 Teď ale, Hamlete, synovče, synu –
 HAMLET Rodinných pout mám doopravdy dost. 65
 CLAUDIUS Pročpak máš pořád na čele ten mrak?
 HAMLET Chráním se proti slunci, Jasnosti.
 GERTRUDA Hamlete, odlož tuhle černotu
 a pohleď na svět jako přítel Dánska.
 Copak chceš pořád koukat do země 70
 a hledat v ní hrob svého tatínka?
 Tak už to chodí. Smrt je pouze most,
 po kterém každý přejde na věčnost.
 HAMLET Tak už to chodí, matko.
 GERTRUDA Když to víš,
 tak proč se ti to zdá tak nepatřičné? 75
 HAMLET Zdá? Nezdá, madam! Je to nepatřičné.
 Tenhle ten černý kabát, matinko,
 či jiný jaksepatri temný smutek,
 vzdechy, co se mi pořád derou z plic,
 slzy, kterými oči přetékaají, 80
 a neustále zachmuřený výraz
 či jiné způsoby a formy žalu,
 nic z toho nejsem já. To vše je zdání,
 komedie, kterou by zahrál kdokoli.
 Ve mně je víc než tahle maškaráda, 85
 kterou se žalost zdobívá tak ráda.
 CLAUDIUS Je chvályhodné, milý Hamlete,
 jak pilně držíš smutek po otci.
 Však uvědom si, i on ztratil otce
 a jeho otec též. Je správné, když 90
 syn splácí otci dlužnou úctu – ovšem
 v rozumné míře. Setrávat ale
 paličatě v nemístném truchlení
 je vzpurná zatvrzelost, zženštilost,
 neschopnost podrobit se vůli nebes 95
 a svědčí to o neudatném srdci,
 o nevzdělanosti a hlouposti.
 Co se má stát, se stane – a je všední,
 obyčejné a zcela normální.

	Why should we in our peevish opposition Take it to heart? Fie, 'tis a fault to heaven, A fault against the dead, a fault to nature, To reason most absurd, whose common theme Is death of fathers, and who still hath cried From the first corpse till he that died today, 'This must be so.' We pray you throw to earth This unprevailing woe, and think of us As of a father; for let the world take note You are the most immediate to our throne, And with no less nobility of love Than that which dearest father bears his son Do I impart towards you. For your intent In going back to school in Wittenberg, It is most retrograde to our desire, And we beseech you, bend you to remain Here in the cheer and comfort of our eye, Our chiefest courtier, cousin, and our son.	100 105 110 115
GERTRUDE	Let not thy mother lose her prayers, Hamlet. I pray thee stay with us, go not to Wittenberg.	
HAMLET	I shall in all my best obey you, madam.	120
CLAUDIUS	Why, 'tis a loving and a fair reply. Be as ourself in Denmark. (<i>To Gertrude</i>) Madam, come. This gentle and unforced accord of Hamlet Sits smiling to my heart; in grace whereof, No jocund health that Denmark drinks today But the great cannon to the clouds shall tell, And the King's rouse the heavens shall bruit again, Re-speaking earthly thunder. Come, away. <i>Flourish. Exeunt all but Hamlet.</i>	125
HAMLET	O that this too too solid flesh would melt, Thaw, and resolve itself into a dew, Or that the Everlasting had not fixed His canon 'gainst self-slaughter! O God, O God, How weary, stale, flat, and unprofitable Seem to me all the uses of this world! Fie on't, ah fie, fie! 'Tis an unweeded garden That grows to seed; things rank and gross in nature Possess it merely. That it should come to this – But two months dead – nay, not so much, not two – So excellent a king, that was to this Hyperion to a satyr, so loving to my mother	130 135 140

	Tak proč to nesmyslně, vzdorovitě zveličovat? To je hřích: na mrtvém, hřích proti nebi, proti přírodě, v níž se smrt otců od dob Ábelových až po posledního, kdo dneska zemřel, provází slovy: „Tak to musí být!“ My žádáme tě, nech už pod zemí ten bezúčelný smutek a hled' na nás jak na otce. Neboť nechť každý ví, po nás jsi následníkem trůnu ty. Já přece k tobě chovám stejnou lásku, jakou ke svému synu pociťuje nejoddanější otec. Tvoje přání vrátit se na studia do Wittenbergu se ovšem zcela přičí naší vůli a žádáme tě, zůstaň radši zde pod naším láskyplným dohledem co první dvořan, synovec a syn.	100 105 110 115
GERTRUDA	Matce snad prosbu neodmítneš. Prosím, zůstaň tu s námi. Už té školy nech!	
HAMLET	Vás, máti, poslechnu, jak nejlíp umím.	120
CLAUDIUS	Milá a milující odpověď. Dánsko tě potřebuje. (<i>Ke Gertrudě</i>) Madam, jdeme. Ten nenucený souhlas Hamleta mne velmi potěšil. Ať k jeho počtě dnes večer každý králův přípitek ohlásí mrakům salva z děl, až nebe si ozvěnou k zemskému hromování radostně taky zaburácí. Pojdme. <i>Fanfára. Odejdou všichni kromě Hamleta.</i>	125
HAMLET	Kéž by to příliš, příliš těžké tělo se rozplynulo v pouhou kapku rosy. Anebo kéž by vladař věčnosti nebyl tak přísně proti sebevraždě. Bože! Jak plytký, prázdný, nicotný mi připadá celý ten slavný svět. Fuj! Hnus! Jak nevypletá zahrada a semenišťe bejlí, samý šlahoun a vlezlá buřina. Až sem to došlo! Dva měsíce je mrtev. Kdepak, míš! Tak skvělý král! Tenhle ten vedle něho je opičák. Miloval matku tak,	130 135 140

	That he might not beteem the winds of heaven Visit her face too roughly! Heaven and earth, Must I remember? Why, she would hang on him As if increase of appetite had grown By what it fed on, and yet within a month – 145 Let me not think on't; frailty, thy name is woman – A little month, or ere those shoes were old With which she followed my poor father's body, Like Niobe, all tears, why she, even she – O God, a beast that wants discourse of reason 150 Would have mourned longer! – married with mine uncle, My father's brother, but no more like my father Than I to Hercules; within a month, Ere yet the salt of most unrighteous tears Had left the flushing of her galled eyes, 155 She married. O most wicked speed, to post With such dexterity to incestuous sheets! It is not, nor it cannot come to good. But break, my heart, for I must hold my tongue. <i>Enter Horatio, Marcellus, and Barnardo.</i>
HORATIO	Hail to your lordship.
HAMLET	I am glad to see you well. 160 Horatio – or I do forget myself.
HORATIO	The same, my lord, and your poor servant ever.
HAMLET	Sir, my good friend; I'll change that name with you. And what make you from Wittenberg, Horatio? – Marcellus. 165
MARCELLUS	My good lord.
HAMLET	I am very glad to see you. <i>(To Barnardo)</i> Good even, sir. – But what in faith make you from Wittenberg?
HORATIO	A truant disposition, good my lord.
HAMLET	I would not have your enemy say so, 170 Nor shall you do mine ear that violence To make it truster of your own report Against yourself. I know you are no truant. But what is your affair in Elsinore? We'll teach you to drink deep ere you depart. 175
HORATIO	My lord, I came to see your father's funeral.
HAMLET	I prithee do not mock me, fellow-student; I think it was to see my mother's wedding.

	že ani trochu prudší větřík nesměl jí tváře ofouknout. Nebe a peklo! Pořád to vidím! Vinula se k němu dychtivě, lačné a už za měsíc – 145 Ne, nechci na to myslet! Nestálost je rodu ženského! – už za měsíc, za pouhý měsíc, dřív než stačila prošlápnout boty, v nichž šla za rakví – jak Niobé – těch slz! – vždyť ona – Bože! – i tupé zvíře, které nemá rozum, 150 by řvalo dýl – si vzala pana strýce, otcova bratra, který s otcem má společného tak málo jak já s Herkulem. Za měsíc, dřív, než pláčem naučila své oči naoko se červenat, 155 už byla jeho. Jaký hnusný spěch ji hnál se spustit s bratrem svého muže? Ne, tohle nemůže dopadnout dobře. Srdce mi puká, ale musím mlčet! <i>Vystoupí Horacio, Marcellus a Barnardo.</i>
HORACIO	Buďte zdrav, princí.
HAMLET	Přeji dobrý den. 160 Horacio! No to se mi snad zdá!
HORACIO	Jsem to já, váš vždy věrný služebník.
HAMLET	Můj dobrý přítel, pane. A nic míň. Co přivádí tě k nám až z Wittenbergu? – Marcelí. 165
MARCELUS	Výsosti.
HAMLET	Moc rád tě vidím. <i>(K Barnardovi)</i> A vás taky, pane. Tak co tě nese k nám takovou dálku?
HORACIO	Chtěl jsem se prostě ulejt ze školy.
HAMLET	Takovou nestydatost by si netrouf 170 říct přede mnou ani tvůj nepřítel, a ode mě chceš, abych ti to věřil? Kdepak, ty nejsi ulejšák. Tak pověz, copak tě přivádí až na Elsinor? Tady tě naučíme leda chlastat. 175
HORACIO	Přijel jsem na pohřeb vašeho otce.
HAMLET	Nechte si tyhle vtipy, studente. Nepřijel jsi spíš na svatbu mé matky?

HORATIO	Indeed, my lord, it followed hard upon.	
HAMLET	Thrift, thrift, Horatio. The funeral baked meats Did coldly furnish forth the marriage tables. Would I had met my dearest foe in heaven Ere I had ever seen that day, Horatio. My father – methinks I see my father.	180
HORATIO	O where, my lord?	
HAMLET	In my mind's eye, Horatio.	185
HORATIO	I saw him once. A was a goodly king.	
HAMLET	A was a man. Take him for all in all, I shall not look upon his like again.	
HORATIO	My lord, I think I saw him yesternight.	
HAMLET	Saw? Who?	
HORATIO	My lord, the King your father.	190
HAMLET	The King my father?	
HORATIO	Season your admiration for a while With an attent ear till I may deliver, Upon the witness of these gentlemen, This marvel to you.	
HAMLET	For God's love let me hear!	195
HORATIO	Two nights together had these gentlemen, Marcellus and Barnardo, on their watch, In the dead waste and middle of the night, Been thus encountered. A figure like your father, Armed at all points exactly, cap-à-pie, Appears before them, and with solemn march Goes slow and stately by them. Thrice he walked By their oppressed and fear-surprised eyes Within his truncheon's length, whilst they, distilled Almost to jelly with the act of fear, Stand dumb and speak not to him. This to me In dreadful secrecy impart they did, And I with them the third night kept the watch, Where, as they had delivered, both in time, Form of the thing, each word made true and good, The apparition comes. I knew your father; These hands are not more like.	200 205 210
HAMLET	But where was this?	
MARCELLUS	My lord, upon the platform where we watched.	
HAMLET	Did you not speak to it?	

HORACIO	Opravdu, svatba byla brzy nato.	
HAMLET	Šetří se, chlapče. Zbytky po pohřbu se použily na svatební předkrm. Býval bych, kamaráde, radši umřel, než muset zažít něco takového. Můj otec, Horacio. Já ho vidím –	180
HORACIO	A kde ho vidíte?	
HAMLET	V duchu, Horacio.	185
HORACIO	Já jsem ho taky viděl. Skvělý král!	
HAMLET	A skvělý člověk. Nejlepší, co žil. Takové jako on už nenajdeš.	
HORACIO	Já jsem ho, myslím, viděl včera v noci.	
HAMLET	Koho jsi viděl?	
HORACIO	Krále Hamleta.	190
HAMLET	Tys viděl mého otce?	
HORACIO	Zkuste na chvíli potlačit svůj úžas a pozorně mě vyslechněte, princi, než vám za dobrozdání těchto pánů ten zázrak vylíčím.	
HAMLET	Proboha, mluv!	195
HORACIO	Dvě noci za sebou ti pánové, Marcelus s Barnardem, drželi stráž, když v mrtvém tichu z hloubi půlnoci se zjevil přízrak. Byl jako váš otec: od hlavy k patě celý v brnění, a majestátním krokem, velebně, kolem nich přešel. Třikrát překráčel jim před vytřeštěnýma očima na délku palcátu, zatímco oni s koleny třesoucími se jak sulc stáli a nezmohli se na slovo. Svěřili mi to strašné tajemství a třetí noc jsem s nimi šel i já. A přesně, jak mi řekl, doslova, pokud jde o čas, způsob, vzezření, ten duch se zjevil. Podobal se králi jak ruka ruce.	200 205 210
HAMLET	Kde že se to stalo?	
MARCELUS	Venku na hradbách, kde jsme měli stráž.	
HAMLET	Oslovil jsi to?	

HORATIO My lord, I did,
But answer made it none; yet once methought 215
It lifted up it head and did address
Itself to motion like as it would speak,
But even then the morning cock crew loud,
And at the sound it shrunk in haste away
And vanished from our sight.

HAMLET 'Tis very strange. 220

HORATIO As I do live, my honoured lord, 'tis true,
And we did think it writ down in our duty
To let you know of it.

HAMLET Indeed, indeed, sirs; but this troubles me.
Hold you the watch tonight?

BARNARDO,
MARCELLUS We do, my lord. 225

HAMLET Armed, say you?

BARNARDO,
MARCELLUS Armed, my lord.

HAMLET From top to toe?

BARNARDO,
MARCELLUS My lord, from head to foot.

HAMLET Then saw you not his face.

HORATIO O yes, my lord, he wore his beaver up.

HAMLET What looked he? Frowningly? 230

HORATIO A countenance more in sorrow than in anger.

HAMLET Pale or red?

HORATIO Nay, very pale.

HAMLET And fixed his eyes upon you?

HORATIO Most constantly.

HAMLET I would I had been there.

HORATIO It would have much amazed you.

HAMLET Very like. 235
Stayed it long?

HORATIO While one with moderate haste might tell a hundred.

BARNARDO,
MARCELLUS Longer, longer.

HORATIO Not when I saw't.

HORACIO Ano, oslovil. 215
Však odpovědi jsem se nedočkal.
I když bych řek, že v jednu chvíli zvedlo
to hlavu, jako že se chystá mluvit.
Vtom ale zakokrhal první kohout
a na ten zvuk to sebou prudce trhlo
a zmizelo nám z očí.

HAMLET Velmi zvláštní. 220

HORACIO Jako že žiju, je to pravda, princí.
Přišlo nám, že je naší povinností
vám o tom říct.

HAMLET Výborně, ale nelíbí se mi to.
Dnes v noci máte hlídku?

BARNARDO,
MARCELUS Máme, princí. 225

HAMLET V brnění že byl?

BARNARDO,
MARCELUS Ano, v brnění.

HAMLET Od hlavy k patě?

BARNARDO,
MARCELUS Ano, shora dolů.

HAMLET Takže do tváře jste mu neviděli.

HORACIO Viděli, dobře. Měl zvednuté hledí.

HAMLET A jak se tvářil? Mračil se? 230

HORACIO Ve tváři měl spíš smutek nežli hněv.

HAMLET Byl bledý, brunátný?

HORACIO Děsivě bledý.

HAMLET A očima se díval přímo na vás?

HORACIO Upřeně na nás.

HAMLET Že jsem při tom nebyl!

HORACIO Bylo by vás to vyděsilo.

HAMLET Jistě. 235
A zůstalo to dlouho?

HORACIO Než pomalu bych napočítal do sta.

MARCELUS,
BARNARDO Určitě dýl.

HORACIO Ne když jsem tam byl já.

HAMLET His beard was grizzly, no? 240
 HORATIO It was as I have seen it in his life,
 A sable silvered.
 HAMLET I'll watch tonight. Perchance
 'Twill walk again.
 HORATIO I warrant you it will.
 HAMLET If it assume my noble father's person 245
 I'll speak to it though hell itself should gape
 And bid me hold my peace. I pray you all,
 If you have hitherto concealed this sight,
 Let it be treble in your silence still,
 And whatsoever else shall hap tonight,
 Give it an understanding but no tongue. 250
 I will requite your loves. So fare ye well.
 Upon the platform 'twixt eleven and twelve
 I'll visit you.
 ALL THREE Our duty to your honour.
 HAMLET Your love, as mine to you. Farewell.
Exeunt all but Hamlet.
 My father's spirit in arms! All is not well. 255
 I doubt some foul play. Would the night were come.
 Till then, sit still, my soul. Foul deeds will rise,
 Though all the earth o'erwhelm them, to men's eyes.
Exit.

SCENE 3.

POLONIUS' QUARTERS IN THE CASTLE.

Enter Laertes and Ophelia, his sister.

LAERTES My necessaries are embarked. Farewell.
 And, sister, as the winds give benefit
 And convoy is assistant, do not sleep
 But let me hear from you.
 OPHELIA Do you doubt that?
 LAERTES For Hamlet and the trifling of his favour, 5
 Hold it a fashion and a toy in blood,
 A violet in the youth of primy nature,
 Forward not permanent, sweet not lasting,
 The perfume and suppliance of a minute,
 No more.

HAMLET Vousy měl šedivé? 240
 HORACIO Jen prokvetlé,
 jak zažíva.
 HAMLET Dnes v noci hlídám s vámi.
 Třeba to zase přijde.
 HORACIO Určitě.
 HAMLET Jestli to vypadá jako můj otec,
 oslovím to, i kdyby se chřtán pekla 245
 přede mnou otevřel. Prosím vás pěkně,
 pokud jste o té věci mlčeli,
 nemluvte o ní s nikým ani teď,
 a všechno, co se dnešní noci stane,
 ať zůstane jen mezi námi. Platí? 250
 Odvděčím se vám za to. Zatím sbohem.
 Mezi jedenáctou a dvanáctou
 se sejdem na hradbách.
 VŠICHNI TŘI Jak poručíte.
 HAMLET Jak prosím. Na shledanou, přátelé.
Odejdou všichni kromě Hamleta.
 Duch mého otce – ve zbroji! V tom tuším 255
 nějakou zradu. Ať už přijde noc!
 Trpělivost! Kdyby zlo zalezlo
 sto sáhů pod zem, vyjde na světlo.
Odejde.

SCÉNA 3.

V POLONIOVĚ KOMNATĚ NA HRADĚ.

Vystoupí Laertes a Ofelie, jeho sestra.

LAERTES Za chvíli odplouváme. Opatruj se.
 A vždy když bude dobrý vítr, sestro,
 a posel po ruce, tak neváhej
 a pošli zprávu.
 OFELIE O tom nepochybuj.
 LAERTES To Hamletovo nadbíhání ber 5
 jen jako rozmar, hloupé vzplanutí,
 jak fialku, co taky zjara zjančí
 a žene do květu, však brzy zvadne.
 Zavoní sladce sotva minutu,
 a konec.

OPHELIA	No more but so?	
LAERTES	Think it no more.	10
	For nature crescent does not grow alone In thews and bulk, but as his temple waxes The inward service of the mind and soul Grows wide withal. Perhaps he loves you now, And now no soil nor cautel doth besmirch	15
	The virtue of his will; but you must fear, His greatness weighed, his will is not his own, For he himself is subject to his birth. He may not, as unvalued persons do, Carve for himself, for on his choice depends	20
	The sanity and health of the whole state; And therefore must his choice be circumscribed Unto the voice and yielding of that body Whereof he is the head. Then if he says he loves you, It fits your wisdom so far to believe it	25
	As he in his peculiar sect and force May give his saying deed, which is no further Than the main voice of Denmark goes withal. Then weigh what loss your honour may sustain If with too credent ear you list his songs,	30
	Or lose your heart, or your chaste treasure open To his unmastered importunity. Fear it, Ophelia, fear it, my dear sister, And keep within the rear of your affection, Out of the shot and danger of desire.	35
	The chariest maid is prodigal enough If she unmask her beauty to the moon. Virtue itself scapes not calumnious strokes. The canker galls the infants of the spring Too oft before their buttons be disclosed,	40
	And in the morn and liquid dew of youth Contagious blastments are most imminent. Be wary then; best safety lies in fear; Youth to itself rebels, though none else near.	
OPHELIA	I shall th' effect of this good lesson keep As watchman to my heart; but, good my brother, Do not, as some ungracious pastors do, Show me the steep and thorny way to heaven Whilst like a puffed and reckless libertine Himself the primrose path of dalliance treads	45
	And reck not his own rede.	50

OFELIE	Konec?	
LAERTES	Konec, jak jsem řek.	10
	Příroda není totiž jenom tělo, svaly a údy. Tenhle chrám by se měl rovněž zasvěcovat obřadům mysli a ducha. Teď snad tě má rád a jeho úmysly jsou čisté, ryzí,	15
	bez poskvrny. Však přijde chvíle, kdy tvůj vyvolený svoji vůli ztratí. Je pán, a proto není vlastním pánem. Slouží své zemi, nesmí si jak jiní dělat, co chce. Vždyť na něm závisí zdraví a blaho státu, proto musí podřizovat svá přání ve všem všudy vůli a požadavkům toho těla, jehož je hlavou. Takže když ti říká, že tě má rád, věř mu jen do té míry,	25
	do jaké může, při svém postavení, dodržet slovo – přičemž hlavní slovo tu nemá Hamlet, ale dánský stát. Víš, jak by mohla tvá čest utrpět, kdybys mu na ty řeči skočila,	30
	ztratila hlavu a svou poctivost dala všanc jeho nevázaným choutkám? Toho se chraň, Ofelie! Dej na mě! A radši zůstaň v týlu těchhle vášní, z dostřelu zhoubné náruživosti.	35
	I nejudnější panna zhřeší pýchou, když odhalí svou krásu být jen luně. Pomluva dokáže pošpinit čest, je jako červ, co zničí jarní poupě dřív, než se kvítko stačí rozvinout.	40
	Jak často padne jedovatá slina do jitřní rosy šťavnatého mládí! Dokavad nevíš o všech nástrahách, dávej si pozor! Nejlíp chrání strach.	
OFELIE	Každé tvé slovo bude držet stráž u mého srdce. Ale, bratříčku, doufám, že nejsi jak ti velebníčci, co kážou o trnitě cestě k nebi, samí se ale prostopášně pustí vykřičenou uličkou hanby, hluší k svému vlastním radám.	45
		50